

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра приватного права
Кафедра публічного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи



(Жильцов О.Б.)
2023 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
«ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА»
для студентів

спеціальності 081 «Право»

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

освітньої програми 081.00.01 Право

вибірковий блок 2 – Тематичний блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти
Програма № <u>3328/23</u>
<u>Жильцов</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
« <u>06</u> 20 <u>23</u> р.

Київ – 2023

Розробники:

Буличева Наталія Анатоліївна, к.ю.н., доцент кафедри приватного права факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої Ради факультету права та міжнародних відносин

Протокол від 31 05 2023 р. № 4

Секретар  (Бессонова М.М.)

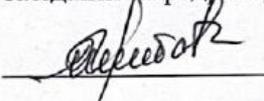
Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри приватного права

Протокол від 10 05 2023 р. № 9

Завідувач кафедри приватного права  (Орел Л.В.)

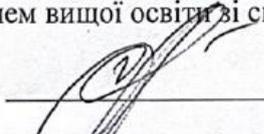
Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри публічного права

Протокол від 10 05 2023 р. № 6

Завідувач кафедри публічного права  (Власова Г.П.)

Програму практики погоджено з гарантом освітньої програми (081.00.01 «Право») підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 081 Право

10. 05 2023 р.

Гарант освітньої програми  (Сергієнко Н.А.)

Програму практики перевірено

10. 05 2023 р.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи  (Нашинець-Наумова А.Ю.)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис практики

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання	
	денна	заочна
Вид практики	вибіркова	
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90	3/90
Курс	4	4
Семестр	8	8
Кількість змістовних компонентів з розподілом:	1	1
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин	90	90
Тривалість (у тижнях)	2 тижні	2 тижні
Форма семестрового контролю	залік	

2. Бази практики

Базами практики визначаються державні та приватні підприємства, установи, організації, з якими було укладено та підписано договори мінімум за місяць до початку практики. Виробнича практика (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання») на четвертому курсі денної форми навчання студентів спеціальності 081 «Право» відбувається у відповідних установах, які визначаються як базові у договорах, що укладаються університетом із державними та приватними підприємствами, установами, організаціями, а також на підставі наказів/розпоряджень керівників цих підприємств, установ, організацій, вказаних за домовленістю з університетом.

Відповідно до п. 2.3 «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», з дозволу кафедри публічного права/кафедри приватного права, місце проходження практики студенти мають право вибирати самостійно. Тому ця програма може бути використана також для проходження практики студентами заочного відділення.

Місце проходження практики студентами визначається відповідно до змістовних компонентів та підготовки до атестації.

3. Мета та завдання практики

Мета проведення виробничої практики (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання») – набуття студентами умінь і навичок практичної діяльності за юридичним фахом на основі теоретичних знань, одержаних впродовж вивчення обов'язкових навчальних дисциплін, для формування загальних та фахових компетентностей.

Відповідно до зазначеної мети безпосередніми завданнями виробничої практики (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання») є:

- 1) закріплення і практичне використання здобутих знань з фахових дисциплін;
- 2) вивчення структури державних та приватних підприємств, установ і організацій, їх юридичних служб, ознайомлення з основами управлінської діяльності;

3) ознайомлення з функціонуванням зазначених підприємств, установ і організацій та структурних підрозділів, що забезпечують відповідне юридичне обслуговування;

4) розвиток навичок тлумачення норм чинного законодавства та застосування їх у практичних життєвих ситуаціях, засвоєння технології прийняття й реалізації юридично значущих рішень;

5) набуття досвіду складання та оформлення загальної ділової та професійної юридичної документації, ознайомлення зі звичаями ділового обороту та правилами ділового спілкування;

6) формування професійної ідентифікації майбутніх юристів та їхньої професійної самосвідомості;

7) накопичення досвіду виконання професійних обов'язків, виховання почуття персональної відповідальності;

8) розвиток аналітичних здібностей у студентів на підставі досвіду безпосередньої практичної роботи.

Відповідно до Освітньо-професійної програми (081.00.01 «Право») підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 081 Право «Виробнича практика» (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання») забезпечує формування таких **компетентностей**:

загальні компетентності:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

фахові компетентності спеціальності:

СК5. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.

СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК10. Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК14. Здатність до консультивання з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

ДСК 1. Здатність аналізувати юридичні ризики у сфері діяльності суб'єктів господарювання та обирати оптимальні способи їх усунення або мінімізації.

ДСК 2. Здатність до організації юридичного супроводу суб'єктів господарювання.

4. Результати проходження практики

У результаті проходження практики студент повинен **знати**:

- організаційно-правові засади роботи в юридичних службах державних та приватних підприємств, установ та організацій;
- основні положення правових документів, які регламентують діяльність державних та приватних підприємств, установ та організацій - баз практики та їхніх юридичних відділів;
- нормативні та індивідуальні акти, що видаються в юридичних службах державних та приватних підприємств, установ та організацій, їх посадовими особами, порядок їх видання та обліку;
- вимоги до організації правової роботи, спрямованої на правильне застосування, неухильне дотримання та запобігання невиконанню вимог законодавства, інших нормативних актів державних та приватних організацій, їх керівниками та працівниками під час виконання покладених на них завдань і функціональних обов'язків, а також представлення інтересів державної та приватної організації в судах.

вміти:

- здійснювати самостійний загальний аналіз діяльності юридичних служб державних та приватних підприємств, установ, організацій;
- вільно володіти державною мовою, риторикою, прийомами і методами публічного виступу, навичками спілкування у професійній, суспільно-політичній, адміністративно-правовій сферах;
- працювати в колективі, виконуючи професійні функції при роботі над спільними завданнями;
- володіти навичками роботи з правовими джерелами;
- оволодіти навичками розробки проектів нормативно-правових актів, договорів; перевірки відповідності законодавству і міжнародним договорам України проектів наказів та інших актів, що подаються на підпис керівника, проведенні юридичної експертизи проектів нормативно-правових актів, підготовлених структурними підрозділами бази практики;
- здійснювати оформлення загальної ділової та професійної юридичної документації, відповідно до правил ділового обороту;
- організувати самоосвіту щодо розширення та поглиблення знань.

Відповідно до Освітньо-професійної програми (081.00.01 «Право») підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 081 Право «Виробнича практика» (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання») забезпечує оволодіння такими **програмними результатами навчання**:

ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

ПРН15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН16. Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.

ПРН17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПРН21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

ДПР 1. Вміння ідентифікувати та оцінювати юридичні ризики у сфері діяльності суб'єктів господарювання та виробляти алгоритми нівелювання таких ризиків чи їх суттєвого зниження.

ДПР 2. Вміння обґрунтовувати оптимальні моделі юридичного супроводу суб'єктів господарювання.

5. Структура практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами роботи
Етап 1: Установчий	
Проведення установчої конференції, знайомство з керівником практики від університету, інструктаж з ведення звітної документації практики	10 год
Разом	10 год.
Етап 2: Підготовчо-організаційна діяльність практиканта на базі практики (підприємство, установа, організація державної / приватної форми власності)	
1) Знайомство з керівником практики від базової установи; знайомство з провідними юристами, які працюють в базовій установі; вивчення специфіки діяльності базової установи. Складання індивідуального плану роботи студента-практиканта та затвердження графіка консультацій з керівником від кафедри та бази практики	5 год.
2) Ознайомлення з нормативною базою діяльності бази практики	2 год.
3) Виконання спостереження за діяльністю провідних спеціалістів на базі практики	4 год.

	Разом	11 год.
Етап 3: Практична юридична діяльність на базі практики (підприємство, установа, організація державної / приватної форми власності)		
1) Ознайомлення зі структурою державного або приватного підприємства, установи, організації, яка забезпечує практикою. Визначення функції та завдань підрозділу, в якому проходить практика.		4 год.
2) Ознайомлення з характером та змістом правозастосовної діяльності юридичного відділу бази практики, спостереження за роботою спеціалістів		4 год
3) Вивчення можливостей використання для професійної діяльності доступних інформаційних технологій та баз даних		4 год
4) Робота з документацією юридичного відділу державного або приватного підприємства, установи, організації, в якому проходить практика. Взяття участі у розробленні проектів нормативно-правових актів, договорів; перевірки відповідності законодавству і міжнародним договорам України проектів наказів та інших актів, що подаються на підпис керівника; проведенні юридичної експертизи проектів нормативно-правових актів, підготовлених структурними підрозділами.		20 год
5) Робота з відвідувачами відділу, у якому проходить практика. Надання відвідувачам юридичної інформації з питань, які виникають.		20 год.
6) Відвідування консультацій керівника практики від кафедри в університеті або дистанційно.		2 год.
	Разом	54 год.
Етап 4: Звітний		
1) Оформлення та складання звітної документації.		10 год.
2) Підготовка доповіді та виступ на звітній конференції		5 год.
	Разом	15 год.
Усього		90 год.

6. Зміст практики

6.1 Особливості організації і проведення практики

Зміст виробничої практики (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання») обумовлений напрямком діяльності державного або приватного підприємства, організації чи установи, що є базою практики, і повинен відповідати вимогам освітньо-професійної програми підготовки бакалавра 081.00.01 «Право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 081 Право.

Виробнича практика (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання») повинна включати роботу з юридичною документацією, підготовку та створення нових документів, роботу з клієнтами та відвідувачами тощо.

План та календарний графік проходження практики складається керівником практики від Київського університету імені Бориса Грінченка і студентом та затверджується керівником практики від Київського університету імені Бориса Грінченка.

Термін проходження практики – 2 тижні у 8 семестрі з відривом від навчання.

Під час дії непередбачуваних, надзвичайних обставин (обставин непереборної сили, зокрема, аварії стихійного лиха, катастроф, особливо великих пожеж, застосування засобів ураження, пандемій, загрози війни, збройного конфлікту або серйозної погрози

такого конфлікту, загальної військової мобілізації, військових дій, оголошеної та неоголошеної війни, актів тероризму, диверсій, безладів, вторгнень, блокад, революції, заколоту, повстання, масових заворушень, введення комендантської години, карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України, введення надзвичайного або воєнного стану, блокади, тривалих перерв в роботі транспорту, регламентованих умовами відповідних рішень та актами державних органів влади, тощо), що створюють загрозу життю і здоров'ю значних верств населення, допускається дистанційний формат проходження практики, організація проведення практики на базі Центрів компетентності Факультету права та міжнародних відносин КУБГ або Юридичної клініки «АСТРЕЯ» КУБГ, а також застосування ущільненого графіку із використанням субот та святкових днів для самостійного опрацювання здобувачем освіти завдань практики, про що окремо зазначається у розпорядженні декана про проведення практики.

6.2 Завдання для самостійної роботи та/ або перелік індивідуальних завдань для студентів

1. Визначте функції та завдання підрозділу, в якому проходить практика. Складіть структурну схему даного підрозділу, визначити повноваження його керівника.
2. Проаналізуйте функціональні обов'язки юрисконсульта.
3. Проаналізуйте підстави юридичної відповідальності юрисконсульта за неналежне виконання професійних обов'язків.
4. Складіть перелік нормативно-правових актів, які слід використовувати при вирішенні поставлених питань.

6.3.Обов'язки студентів під час проходження практики

При проходженні практики студент зобов'язаний:

Перед початком практики студент повинен отримати в керівника практики розпорядження про проведення практики, програму та бланк щоденнику.

Перед початком практики, на базі практики пройти інструктаж з техніки безпеки, охорони праці, внутрішнього трудового розпорядку.

Під час проходження практики суворо дотримуватись правил техніки безпеки, охорони праці та внутрішнього розпорядку, що діють на базі практики. Режим роботи, встановлений для працівників бази практики є обов'язковим для студентів, що проходять практику. За порушення трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку студент несе дисциплінарну відповідальність перед адміністрацією бази практики.

Студент зобов'язаний сумлінно виконувати програму практики, намагатись розширити свої знання та навички, виконувати завдання і доручення керівника від бази практики, спрямовані на засвоєння практичних навичок.

Одним із обов'язків студента-практиканта є ведення щоденника практики, у якому зазначаються результати виконаної роботи.

Після проходження практики студент повинен скласти письмовий звіт про результати практики, своєчасно надати його разом із щоденником та іншою звітною документацією на кафедру та у призначений час захистити.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики

Керівник практики від кафедри публічного права/кафедри приватного права зобов'язаний:

- своєчасно вручити студентам програму, бланк щоденника і розпорядження про проведення практики, провести загальний інструктаж;

- супроводжувати студентів на базу практики, представити їх керівникові від бази практики і переконатися в тому, що практика розпочалася вчасно і без перешкод;
- спільно з керівником від бази практики організувати для студентів навчальні заняття, бесіди з провідними спеціалістами, екскурсії, консультувати з питань програми практики;
- забезпечити разом з керівником від бази практики якісного проходження практики відповідно до затвердженої програми;
- перевіряти звітну документацію про результати практики.

Керівник від бази практики зобов'язаний:

- видати (контролювати оформлення) наказу/розпорядження про прийняття студентів на практику, із зазначенням строків та призначенням безпосередніх керівників практикою з числа постійних працюючих кваліфікованих спеціалістів;
- створити належні умови для безпосереднього і якісного виконання студентами програми практики;
- надавати допомогу студентам в одержанні необхідних матеріалів для виконання програми практики;
- контролювати роботу студентів і дотримання ними трудової дисципліни;
- вести облік виходу на роботу студентів-практикантів, контролювати дотримання ними правил внутрішнього розпорядку;
- перевіряти звітну документацію про результати практики;
- давати письмові характеристики на студентів з оцінкою їх ставлення до роботи, дотримання ними трудової дисципліни, рівня теоретичної і практичної підготовки.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид робіт/ діяльності студента	Форма звітності	Макс. кількість балів за одиницю		
			За одиницю	Кількість одиниць	Макс. кількість балів
1	Оформлення юридичної документації	Зразки оформлених документів (5 зразків документів)	15	5	75
2	Звіт про проходження практики	Документ в електронному та друкованому вигляді	50	1	50
3	Виконання самостійної роботи / індивідуальних завдань	Документи в електронному та друкованому вигляді	20	1	20
4	Оформлення іншої звітної	Щоденник	30	1	30

	документації	(документ в електронному та друкованому вигляді)			
5	Виступ на звітній конференції	Виступ з використанням презентації	30	1	30
Разом					205
Максимальна кількість балів 205					
Розрахунок коефіцієнта $K=0,487$					

7.2 Перелік звітної документації

Звітна документація містить наступні компоненти:

1. Звіт з виробничої практики оформлюються на базі практики та повинен містити печатку установи, де студент проходить практику та підписи керівників від університету та від баз практики.

2. Щоденник практики з бази практики (з підписом керівника від бази практики з печаткою).

У щоденнику необхідно заповнити всі графи (потижнева робота студента-практиканта), скласти відгуки про роботу студента-практиканта (керівника від бази практики).

3. Виконані завдання самостійної роботи на аркушах А-4 (шрифт – New Times Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – одинарний).

4. 5 зразків оформлених юридичних документів з бази практики.

Зразки оформлення звітної документації студенти отримують на початку проходження практики. Головними документами звітності є щоденник практики та звіт про проходження практики. Письмовий звіт та оформлений з усіх розділів щоденник практики має бути підписаний та оцінений безпосереднім керівником від бази практики.

7.3 Вимоги до звіту про практику

Студенти повинні вчасно заповнювати графи щоденника практики, а також правильно оформлювати і вчасно надати для оцінювання звіт з проходження практики, виконані завдання самостійної роботи та зразки оформлених юридичних документів з бази практики.

Протягом трьох днів після закінчення терміну виробничої практики (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання») студенти надають звітну документацію керівникам практики від кафедри.

Керівники практики від кафедри у тижневий строк перевіряють звітну документацію студента, оформлену в окрему папку з файлами за кожним компонентом звітної документації. Оцінка за документацію виставляється згідно з правильністю, повнотою, грамотністю її оформлення.

Підсумки виробничої практики (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання») підбиваються на звітній конференції, яка проводиться не пізніше 10 днів після закінчення практики на Факультеті права та міжнародних відносин з метою аналізу і узагальнення результатів практики.

Також протягом 10 днів після закінчення практики, як правило, під час звітної конференції Комісія, у складі якої знаходяться всі викладачі-керівники виробничої практики (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове забезпечення функціонування

суб'єктів господарювання»), приймає залік у студентів. Студенти мають підготувати доповідь до захисту з презентацією, де відображено хід та результати виробничої практики (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання»), на 7-10 хвилин. Оцінка вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в ІНПС (індивідуальний навчальний план студента) з підписами членів комісії. Оцінка може бути знижена, у разі якщо звітна документація була подана студентом після вказаного кінцевого терміну (- 10 балів).

На звітній конференції студенти також діляться враженнями, висловлюють зауваження та побажання щодо організації й проведення практики.

Підсумки виробничої практики (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання») обговорюються на засіданнях кафедри публічного права/кафедри приватного права.

Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то Університет надає можливість студенту пройти практику повторно у терміни, визначені графіком навчального процесу в університеті. Час і порядок повторного проходження студентом практики і звітування визначає декан факультету права та міжнародних відносин.

Звіти студентів про проходження практики та характеристики від керівників баз практики зберігаються на кафедрі публічного права/кафедрі приватного права протягом календарного року від дня захисту.

Щоденник практики містить такі основні розділи:

- Титульний аркуш (додаток А).
- Календарний графік проходження практики (продовження додатку А) – заповнюється студентом разом з керівником практики від університету та підписується керівником від бази практики і керівником практики від університету. Календарний графік розробляється з урахуванням профілю установи, організації, підприємства - бази практики та має враховувати спеціалізацію студента-практиканта. Графік включає види робіт, що виконуватимуться студентом, обсяг робіт та дати їх виконання.
- Відгук і оцінка роботи студента під час практики (характеристика) – заповнюється керівником від бази практики. У характеристиці потрібно відобразити наступні моменти: П.І.Б. студента - практиканта, групу, в якій він навчається; базу практики та її можливості; рівень виконання базової частини програми практики; запропоновані студенту - практиканту творчі завдання, якість їх виконання; будь-які інші судження на розсуд керівника практики. Керівнику від бази практики бажано надати повну характеристику проходження студентом практики: рівень професійної юридичної майстерності студента, активність та ініціативність, почуття відповідальності, дисциплінованість, схильність до майбутньої професії; особисті ділові та організаторські якості, які продемонстрував студент під час проходження практики; повноту виконання програми практики, відповідальність за виконану роботу, дотримання правил охорони праці й техніки безпеки, правил внутрішнього розпорядку, вміння будувати стосунки з колегами та відвідувачами, вміння дотримуватись етичних правил поведінки. В характеристиці обов'язково повинна бути зазначена рекомендована оцінка за практику.
- Висновок керівника практики від університету про роботу студента (додаток Б) – заповнюється керівником практики від університету. Висновок керівника практики повинен містити висновки щодо виконання графіка проходження практики, оцінку вмінь та навичок оформлення юридичної документації.

Записи в щоденнику повинні містити короткий опис виконання робіт згідно з календарним графіком проходження практики з аналізом і висновками.

Після закінчення практики щоденник має бути переглянутий керівником практики, який складає відгук й підписує його. Оформлений щоденник практики є одним з компонентів звітної документації та подається в окремому файлі папки звітної документації, що здається на кафедрі публічного права/кафедрі приватного права. Без заповненого щоденника практика не зараховується.

Звіт про проходження практики

Результати проходження практики студент оформляє як письмовий звіт, який повинен мати чітку побудову, логічну послідовність, переконливу аргументацію, обґрунтованість рекомендацій та висновки.

Звіт складається з:

- титульного аркуша (додаток В);
- змісту, який містить назви всіх розділів і підрозділів;
- вступу;
- основної частини;
- висновків;
- списку використаних джерел;
- додатків (якщо є).

Основна частина звіту поділяється на розділи, перелік і послідовність яких визначається змістом програми практики. Зміст звіту містить розширену характеристику бази практики: місія, цілі, задачі; загальна характеристика діяльності бази практики; документальні, інформаційні та науково-методичні, матеріально-технічні, трудові ресурси; основні напрямки діяльності; організаційну структуру. У звіті відображається в узагальненому вигляді вся виконана робота (паперовий та електронний варіант).

Загальний обсяг звіту повинен становити 20-25 сторінок формату А4, надрукованих або акуратно написаних від руки. Поля залишаються з чотирьох сторін аркуша: зліва – 30 мм; справа – не менше 10 мм; зверху і знизу – не менше 20 мм. Сторінки звіту повинні бути пронумеровані, на першій сторінці номер не ставиться.

Таблиці, виконані на окремих листах, та додатки включаються у нумерацію сторінок. Кожна таблиця повинна мати заголовок, який починається з великої літери і розміщується нижче слова «таблиця», яке пишеться над правим верхнім кутком таблиці. Таблиці нумеруються послідовно арабськими цифрами. При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку на неї вказують: «Продовження таблиці» (із зазначенням її номера). Таблиці розміщують так, щоб їх можна було розглядати без перегортання сторінки після першого посилання на них у тексті звіту. При посиланні на таблицю вказують її номер і слово «таблиця» у скороченому вигляді (наприклад: «табл. 1»).

У додатках наводяться форми статистичної звітності, допоміжні матеріали. Кожний додаток починається з нової сторінки, у правому верхньому куті якої пишеться слово «Додаток № __».

Звіт є одним з компонентів звітної документації та подається в окремому файлі папки звітної документації.

7.4 Система контролю та критерії оцінювання

Виконання самостійних/індивідуальних завдань: 20 б.

16-20 – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу

11-15– студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

6-10 – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

2-5 – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1 – студент частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Звіт: 50 б.

41-50 – звіт складений з дотриманням усіх вимог щодо змісту та форми складання документу, містить правильно та грамотно викладену інформацію про перебіг практики, повно відображає зміст усіх етапів проходження практики та був своєчасно переданий для оцінювання керівнику практики від Університету.

31-40- звіт практично повністю відображає зміст усіх етапів проходження практики, містить правильно викладену інформацію про перебіг практики, при цьому допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки та /або був переданий для оцінювання керівнику практики від Університету з порушенням 3-денного терміну після закінчення практики.

21-30 - звіт частково відображає зміст усіх етапів проходження практики, містить узагальнену інформацію про перебіг практики, при цьому допускаються окремі суттєві неточності та помилки у викладенні змісту та оформленні документу та /або був переданий для оцінювання керівнику практики від Університету з порушенням 3-денного терміну після закінчення практики.

11-20 - звіт недостатньо розкриває зміст етапів проходження практики, при цьому допускаються суттєві неточності та помилки у структурі та формі складання документу та /або був переданий для оцінювання керівнику практики від Університету з порушенням 3-денного терміну після закінчення практики.

1-10 - звіт не розкриває зміст етапів проходження практики, при цьому допускаються суттєві неточності та помилки, не дотримується структура та форма складання документу та /або був переданий для оцінювання керівнику практики від Університету з порушенням 3-денного терміну після закінчення практики.

Щоденник і характеристика 30 б.

25-30 – щоденник складений з дотриманням усіх вимог щодо змісту та форми складання документу, містить правильно та грамотно викладену інформацію про перебіг практики та був своєчасно переданий для оцінювання керівнику практики від Університету, надана характеристика керівника від бази практики із зазначенням високого рівня проходження практики;

20-24- щоденник практично повністю відображає зміст усіх етапів проходження практики, містить правильно викладену інформацію про перебіг практики, при цьому допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки, надана характеристика керівника від бази практики із зазначенням досить високого рівня проходження практики;

15-19 - щоденник частково відображає зміст усіх етапів проходження практики, містить узагальнену інформацію про перебіг практики, при цьому допускаються окремі суттєві неточності та помилки у викладенні змісту та оформленні документу, надана

характеристика керівника від бази практики із зазначенням середнього рівня проходження практики;

10-14 - щоденник недостатньо розкриває зміст етапів проходження практики, при цьому допускаються суттєві неточності та помилки у структурі та формі складання документу, надана характеристика керівника від бази практики із зазначенням задовільного рівня проходження практики;

1-10 - щоденник не розкриває зміст етапів проходження практики, при цьому допускаються суттєві неточності та помилки, не дотримується структура та форма складання документу, надана характеристика керівника від бази практики із зазначенням достатнього або незадовільного рівня проходження практики.

Оформлення юридичної документації: 15 б. за 1 зразок

13-15 – зразок юридичного документу складений з дотриманням усіх вимог щодо змісту та форми складання документу, містить правильно та грамотно викладену інформацію та був своєчасно переданий для оцінювання керівнику практики від Університету.

10-12 - зразок юридичного документу практично повністю складений з дотриманням усіх вимог щодо змісту та форми складання документу, при цьому допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

7-9 - зразок юридичного документу частково складений з дотриманням вимог щодо змісту та форми складання документу, при цьому допускаються окремі суттєві неточності та помилки у викладенні змісту та оформленні документу.

4-6 - зразок юридичного документу недостатньо відповідає вимогам щодо форми, структури та змісту документу, при цьому допускаються суттєві неточності та помилки.

1-3 - зразок юридичного документу має суттєві неточності та помилки, не дотримується структура та форма складання документу.

Виступ на звітній конференції: 30 б.

20-30 - студент демонструє високий рівень оволодіння загальними та фаховими компетентностями, передбаченими програмою практики, підготував повну та всебічну доповідь до захисту практики, супроводжував доповідь презентацією, де відображено хід та результати виробничої практики;

10-20 - студент демонструє добрий або посередній рівень оволодіння загальними та фаховими компетентностями, передбаченими програмою практики, підготував доповідь до захисту практики, супроводжував доповідь презентацією, де відображено узагальнену інформацію хід та результати виробничої практики;

1-10 - студент демонструє достатній або низький рівень оволодіння загальними та фаховими компетентностями, передбаченими програмою практики, підготував доповідь до захисту практики, свою доповідь презентацією не супроводжував.

Підсумковий контроль за результатами проходження виробничої практики здійснюється у формі заліку з виставленням оцінки за підсумками роботи.

	Загальні критерії, за якими оцінюються навчальні досягнення студентів
Високий рівень	Студент демонструє високий рівень теоретичних знань з галузей права, володіє на високому рівні юридичною термінологією; вільно орієнтується в чинному законодавстві, використовує електронні законодавчі бази; доцільно використовує їх для вирішення правових ситуацій; може кваліфіковано тлумачити правові акти. Володіє навичками підготовки юридичних документів; здатний здійснювати аналіз судової та адміністративної практики, давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації. Демонструє високий рівень комунікативних навичок; дотримується етичних правил у професійній діяльності. Демонструє використання навичок роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних

	<p>інформаційних технологій для вирішення практичних професійних завдань.</p> <p>Звітна документація подана вчасно та оформлена відповідно до вимог, надані характеристики керівників від баз практики із зазначенням високого рівня проходження практики.</p>
Досить високий	<p>Студент демонструє високий рівень теоретичних знань з галузей права, володіє юридичною термінологією; вільно орієнтується в чинному законодавстві, використовує електронні законодавчі бази; доцільно використовує їх для вирішення правових ситуацій; може кваліфіковано тлумачити правові акти. Володіє навичками підготовки юридичних документів; здатний здійснювати аналіз судової та адміністративної практики, давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації. Демонструє високий рівень комунікативних навичок; дотримується етичних правил у професійній діяльності. Демонструє використання навичок роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для вирішення практичних професійних завдань. Проте допускає незначні неточності у підготовці юридичних документів.</p> <p>Звітна документація подана вчасно та оформлена відповідно до вимог, надані характеристики керівників від баз практики із зазначенням досить високого рівня проходження практики.</p>
Середній	<p>Студент демонструє в цілому добрий рівень теоретичних знань з галузей права, володіє юридичною термінологією; орієнтується в чинному законодавстві, використовує електронні законодавчі бази; доцільно використовує їх для вирішення правових ситуацій; може кваліфіковано тлумачити правові акти. Володіє навичками підготовки юридичних документів, проте допускає незначні помилки при підготовці. Демонструє належний рівень комунікативних навичок; дотримується етичних правил у професійній діяльності. Демонструє використання навичок роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для вирішення практичних професійних завдань.</p> <p>Звітна документація подана вчасно та оформлена відповідно до вимог, надані характеристики керівників від баз практики із зазначенням середнього рівня проходження практики.</p>
Задовільний	<p>Студент демонструє посередній рівень теоретичних знань з галузей права, володіє юридичною термінологією, проте допускає помилки при використанні; орієнтується в чинному законодавстві, використовує електронні законодавчі бази, але має проблеми з пошуком підзаконних актів. Володіє навичками підготовки юридичних документів, проте допускає помилки при підготовці. Демонструє задовільний рівень комунікативних навичок; дотримується етичних правил у професійній діяльності. Демонструє використання навичок роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для вирішення практичних професійних завдань.</p> <p>Звітна документація подана із затримкою та оформлена відповідно до вимог, надані характеристики керівників від баз практики із зазначенням задовільного рівня проходження</p>

Достатній	<p>практики.</p> <p>Студент демонструє достатній рівень теоретичних знань з галузей права, володіє юридичною термінологією, проте допускає помилки при використанні; погано орієнтується в чинному законодавстві, використовує електронні законодавчі бази, має проблеми з пошуком підзаконних актів. Демонструє низький рівень володіння навичками підготовки юридичних документів, допускає помилки при підготовці. Демонструє достатній рівень комунікативних навичок; дотримується етичних правил у професійній діяльності. Демонструє використання навичок роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для вирішення практичних професійних завдань.</p> <p>Звітна документація подана із затримкою та оформлена з порушенням вимог, надані характеристики керівників від баз практики із зазначенням посереднього, але достатнього рівня проходження практики.</p> <p>За підсумками практики в разі подання характеристики керівника від бази практики із зазначенням незадовільного рівня проходження практики, результати проходження практики студента можуть бути оцінені комісією, у складі якої знаходяться всі викладачі-керівники виробничої практики (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання»), під час звітної конференції, на рівні «достатньо» за умови отримання таким студентом не менше 105 балів без урахування коефіцієнту за навчальні досягнення в результаті проходження практики згідно з системою оцінювання, передбаченою п.7.1. цієї Програми практики.</p>
Незадовільний	<p>Студент демонструє низький рівень теоретичних знань з галузей права, володіє юридичною термінологією, проте допускає помилки при використанні; погано орієнтується в чинному законодавстві, використовує електронні законодавчі бази, має проблеми з пошуком підзаконних актів. Демонструє низький рівень володіння навичками підготовки юридичних документів, допускає помилки при підготовці. Демонструє достатній рівень комунікативних навичок; дотримується етичних правил у професійній діяльності. Демонструє використання навичок роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для вирішення практичних професійних завдань.</p> <p>Звітна документація подана із затримкою та оформлена з порушенням вимог, надані характеристики керівників від баз практики із зазначенням незадовільного рівня проходження практики, а також якщо результати проходження практики студента були оцінені комісією, у складі якої знаходяться всі викладачі-керівники виробничої практики (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання»), під час звітної конференції, на рівні «незадовільно» через не набрання студентом мінімальної кількості у 105 балів без урахування коефіцієнту за навчальні досягнення в результаті проходження практики згідно з системою</p>

	оцінювання, передбаченою п.7.1. цієї Програми практики.
--	---

7.5 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань /умінь/ навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань /умінь/ навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань /умінь/ навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань /умінь/ навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань /умінь/ навичок
F - FX	1- 59 балів	Незадовільно – досить низький рівень знань /умінь/ навичок

8. Рекомендовані джерела

Нормативно-правові акти:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003. № 436IV. URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>
2. Господарський процесуальний кодекс України з постанетними матеріалами судової практики застосування процесуальних норм станом на 1.03.2012. 2-ге вид. К. : Юстиніан, 2012. 880 с.
3. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. 141 с.
4. Кримінальний кодекс України станом на 10.03.2010: (офіц. текст). К. : Паливода А. В., 2010. 188 с.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального кодексу України»: чинне законодавство від 19 листопада 2012 року: (Офіц. текст). К. : ПАЛИВОДА А.В., 2012. 382 с.
6. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України станом на 1 травня 2012 р. / За заг. ред. В.В. Богатиря К. : Центр учбової літератури, 2012. 1024 с.
7. Про адвокатуру: Закон України від 19.12.1992 № 2888XII // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 9. Ст. 63 (із наступними змінами і доповненнями).
8. Про Вищу Раду юстиції: Закон України від 15.01.1998 №22/98ВР // Відомості Верховної Ради України. 1998. № 25. Ст. 146 (із наступними змінами і доповненнями).
9. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425XII // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 39. Ст. 383 (із наступними змінами і доповненнями).
10. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170 (із наступними змінами і доповненнями).

11. Цивільний процесуальний кодекс України: Наук.практ. коментар / За ред. С.С. Бичкової. 2-ге вид. К. : Атіка, 2010. 896 с.

Основна література:

1. Господарське право : навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання)/ Подцерковний О. П., Добровольська В. В., Зятіна Д. В., Будурова Г. М. Одеса : НУ "ОЮА", 2021. 166 с.
2. Корпоративне право. Підготовка до іспиту : навч. посіб. / Т. І. Швидка, О. М. Давидюк. Харків : Право, 2021. 104 с.
3. Нотаріат в Україні : навч. посіб. / О. В. Коротюк. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 606 с.
4. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / за ред. С. В. Ківалова, С. І. Кравченко. Одеса : Фенікс, 2020. 924 с.
5. Цивільне право України: навчально-методичний посібник. Полтава : ПШП, 2020. 199 с.
6. Цивільне процесуальне право України: підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
7. Адвокатура України : Збірник нормативно-правових актів / Г.В. Барабаш, Ю.М. Крамаренко, О.С. Тарасенко, С.А. Шалгунова, О.В. Шамара / За заг. ред. Шалгунової С.А. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 236 с.

Додаткова література

1. Адміністративно-правова реформа в Україні / за заг. ред. С.В. Петкова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. 180 с.
2. Договірне право України: Навч. посіб. для підготовки до іспитів / І. Тетарчук, Т. Дяків. К: Центр учбової літератури, 2021. 192 с.
3. Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид-во. 2022. 376 с.
4. Адвокат та медіація / Г. Гаро, А. Зернова, Г. Єременко, Р. Коваль, С. Погоріла, В. Поліщук, О. Помазановська, Л. Романадзе, М. Сасенко, В. Ситюк. Х.: ФАКТОР-МЕДІА, 2022. 112 с.
5. Державне будівництво і місцеве самоврядування : посіб. для підгот. до іспиту / [С. Г. Серьогіна, О. Ю. Лялюк, І. І. Бодрова та ін.]. Харків : Право, 2021. 212 с.

Додаток А

**Щоденник виробничої практики (вибірковий блок 2 - тематичний блок «Правове
забезпечення функціонування суб'єктів господарювання») студента
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА/
КАФЕДРА ПРИВАТНОГО ПРАВА**

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

студента _____
(прізвище, ім'я та по батькові)
Курс IV (четвертий)
група _____
спеціальність 081 «Право»
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Висновок керівника практики від університету про роботу студента

ПІБ студента повністю

1. Актуальність і практичне значення виконуваної роботи.
2. Позитивні сторони у роботі.
3. Недоліки або дискусійні питання у роботі.
4. Якість та повнота оформлення звіту з виробничої практики.
5. Оцінка особистих якостей студента та отриманих практичних навичок.
6. Загальна оцінка практики.

Керівник практики

(науковий ступінь,
посада)

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

(дата)

Зразок оформлення титульної сторінки звіту про проходження практики

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА/
КАФЕДРА ПРИВАТНОГО ПРАВА**

ЗВІТ

**про проходження виробничої практики (вибірковий блок 2 - тематичний блок
«Правове забезпечення функціонування суб'єктів господарювання») студента**

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

групи _____

_____ спеціальність 081 «Право»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Керівник практики від університету _____

_____ (посада, прізвище, ініціали)

Звіт захищений з оцінкою _____ (підпис керівника практики від
університету)

« _____ » _____ 202_ р.

Київ-202_